

## Recenzja

w postępowaniu habilitacyjnym dr Katarzyny Ity Bieńkowskiej  
ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięcia naukowego  
w postaci monografii pt.

*Holistyczna koncepcja wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci  
z uszkodzeniem słuchu w mikrosystemie rodzinnym – „Podróż do Mowy”*

Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa 2022

oraz

## Opinia

w sprawie nadania lub odmowy nadania  
stopnia doktora habilitowanego  
dr Katarzynie Icie Bieńkowskiej

---

### 1. Uwagi wstępne

Dr Katarzyna Ita Bieńkowska posiada przygotowanie zawodowe w zakresie filologii polskiej, logopedii i surdologopedii. Jest teoretykiem i praktykiem.

W 1999 roku uzyskała dyplom magistra filologii polskiej (specjalność nauczycielska) na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (temat pracy magisterskiej: *Zróżnicowanie fonologiczne języka na przykładzie mieszkańców Krosna-Białobrzegów* napisanej pod kierunkiem prof. Haliny Kurek).

W 2000 roku ukończyła podyplomowe studia w zakresie surdologopedii na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (temat pracy dyplomowej napisanej pod kierunkiem dr. hab. Zdzisława Marka Kurkowskiego: *Rozwój mowy dziecka z wadą słuchu – studium przypadku*).

W 2007 roku uzyskała stopień naukowy doktora nauk medycznych na Wydziale Lekarskim Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (temat rozprawy doktorskiej napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. med. Kazimierza Niemczyka: *Proces rehabilitacji dzieci z wielokanałowym wszczepem implantu ślimakowego*).

W 2011 roku została mianowana przez Ministra Zdrowia specjalistą w dziedzinie surdologopedii.

Habilitantka posiada również niezwykle potrzebne w przypadku surdologopedii doświadczenie praktyczne – 16 lat pracy w charakterze logopedy w dwóch ośrodkach w Krośnie oraz 21 lat pracy w charakterze surdologopedy w Stowarzyszeniu Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Wadą Słuchu.

Wiedza i doświadczenie Habilitantki zostały docenione – od 2003 roku jest zapraszana także jako wykładowca na kursach, a od 2007 roku na studiach podyplomowych z zakresu logopedii, surdologopedii i neurologopedii organizowanych na uniwersytetach w Gdańsku, Poznaniu i Rzeszowie.

Jako etatowy nauczyciel akademicki pracuje od 2015 roku do chwili obecnej na stanowisku adiunkta w Zakładzie Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Działalność naukowo-badawcza Habilitantki koncentruje się wokół czterech obszarów tematycznych – pierwszy z nich obejmuje zagadnienia rozwoju mowy u dzieci z uszkodzeniem słuchu, drugi – uwarunkowania nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu, trzeci obszar dotyczy wsparcia społecznego dzieci z uszkodzeniem słuchu i ich rodzin oraz czwarty – zagadnienie uszkodzenia słuchu

u osób starszych. W ramach każdego z tych obszarów Habilitantka załącza do wniosku po kilka publikacji własnych lub pisanych wspólnie z innymi osobami.

Zwraca uwagę staranne i czytelne opracowanie materiałów dołączonych do wniosku, chociaż zabrakło mi elektronicznej wersji materiałów oraz analizy bibliometrycznej. Podana przez Habilitantkę liczba punktów wynikających z własnych obliczeń jest wprawdzie imponująca (1534 pkt.), lecz zgodnie z Komunikatem nr 4/2009 Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów analiza bibliometryczna powinna być opracowana przez odpowiednią uprawnioną jednostkę Uczelni (nie wykluczam jednak, że ten obowiązek habilitanta został zniesiony).

**Podsumowując – wiedza i doświadczenie Habilitantki stanowią wystarczającą podstawę do ubiegania się o kolejny stopień naukowy w dyscyplinie pedagogika w obszarze logopedii, a w szczególności w zakresie surdologopedii.**

## 2. Ocena osiągnięcia naukowego

Zadaniem recenzenta jest stwierdzenie na podstawie przedstawionego osiągnięcia naukowego czy stanowi ono znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej, w tym przypadku pedagogiki, a w szczególności logopedii.

We wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego Habilitantka jako osiągnięcie naukowe wskazuje monografię zatytułowaną *Holistyczna koncepcja wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w mikrosystemie rodzinnym – „Podróż do Mowy”*.

Do wymienionego osiągnięcia naukowego, poza wspomnianą monografią – rozprawą habilitacyjną, Habilitantka zalicza załączone do dokumentacji 20 artykułów w czasopismach i rozdziałów w monografiach ze wszystkich

czterech wcześniej wymienionych w recenzji obszarów zainteresowań naukowych Habilitantki, napisanych po uzyskaniu doktoratu (5 artykułów w ramach pierwszego obszaru badawczego, 6 artykułów w ramach drugiego, 6 artykułów w ramach trzeciego i 3 artykuły w ramach czwartego obszaru badawczego. W większości artykułów (13) Habilitantka jest współautorką.

Rozprawa habilitacyjna *Holistyczna koncepcja wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w mikrosystemie rodzinnym – „Podróż doMowy”* (Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa 2022) składa się z trzech części. Pierwsze dwie części mają klasyczną strukturę raportu z badań empirycznych, tzn. zawierają wprowadzenie w problematykę badań własnych zawierające wyraźne i dyskursywne przedstawienie perspektywy teoretycznej, założenia metodologiczne i konceptualizację badań lokowanych w trzech pierwszych obszarach zainteresowań badawczych Habilitantki wymienionych w uwagach wstępnych. Część trzecia ma charakter samodzielnej twórczości naukowej i jest prezentacją autorskiej koncepcji Habilitantki wspierania nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu. Cała struktura pracy ma przemyślany i czytelny charakter. Mam wprawdzie wątpliwość dotyczącą użycia kalamburu („Podróż doMowy”) w tytule rozprawy naukowej, ale nie ma to żadnego wpływu na moją ocenę w postępowaniu habilitacyjnym.

Rozprawa ma znaczącą objętość (342 strony druku) i tradycyjną strukturę – składa się w części wstępnej z wprowadzenia, podziękowań oraz wykazu skrótów i symboli (ss. 9-28), trzech części zasadniczych: teoretycznej (ss.29-128), empirycznej (ss.129-259), a także części prezentującej wynikającą z badań i analiz autorską koncepcję Habilitantki (ss.261-296), zakończenia w postaci dyskursu o przyszłości, obszernej bibliografii obejmującej aż 608 pozycji (publikacji, aktów prawnych, materiałów źródłowych i stron internetowych (ss.303-337) oraz spisu rycin i tabel. Brak jest streszczenia i spisu treści w języku angielskim.

**Część teoretyczna** pracy składa się z sześciu rozdziałów. W pierwszym z nich Habilitantka omawia ustalenia terminologiczne stosowane w rozprawie. Rozdział opracowany bardzo dobrze, zawiera także udane próby autorskich ustaleń terminologicznych, które tego wymagają. Moją wątpliwość budzi wprowadzony przez Habilitantkę skrót „US”, oznaczający „uszkodzenie słuchu”, wprowadzony już na początku tekstu „Wprowadzenia” na stronie 9 i bardzo często powtarzany w całej rozprawie. Otóż taki sam skrót „US” jest powszechnie stosowany w surdopedagogice i surdologopedii w literaturze anglojęzycznej (ale także w polskiej literaturze naukowej i fachowej) dla określenia schorzenia występującego u osób głuchoniewidomych o nazwie „Zespół Ushera” (*Usher Syndrome – US*).

Rozdział drugi to omówienie zagadnień rozwoju człowieka w świetle ekologicznej teorii systemów Bronfenbrennera stanowiącej podstawę rozważań naukowych Habilitantki nad czynnikami determinującymi nabywanie mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu, natomiast w rozdziałach od trzeciego do szóstego Habilitantka zajmuje się problematyką uszkodzeń słuchu u dzieci także w aspekcie nabywania mowy, rehabilitacji i wsparcia rodzin dzieci z uszkodzeniem słuchu. Część ta stanowi bardzo dobre wprowadzenie do dalszej części pracy. Zastrzeżenie, które nasunęło mi się po lekturze tej części rozprawy to błąd terminologiczny, polegający na utożsamianiu *systemu językowo-migowego z językiem migany*. (s.101 w.5). Otóż to nie jest to samo. Język migany jest jednym z trzech elementów systemu językowo-migowego, na który składają się *język mówiony, język migany i elementy prozodyczne wypowiedzi*<sup>1</sup>.

**Podsumowując – część teoretyczna jest napisana bardzo dobrze, stanowi solidny przegląd literatury przedmiotu, zarówno polskiej jak i zagranicznej i nie budzi wątpliwości natury formalnej ani merytorycznej. Jest dowodem rzetelnej znajomości literatury przedmiotu, rozumienia problemu przez Habilitantkę i posiadania umiejętności jego zaprezentowania.**

---

<sup>1</sup> B. Szczepankowski: *Niesłyszący – głusi – głuchoniemi. Wyrównywanie szans*. Warszawa, WSiP, 1999, s.154 (pozycja ta znajduje się w bibliografii na końcu rozprawy).

**Część empiryczna** zaczyna się, zgodnie z zasadami i przyjętą przez Habilitantkę strukturą pracy, od metodologii badań. Poświęcony metodologii rozdział liczy 60 stron i ujawnia dużą świadomość metodologiczną i badawczą Habilitantki zarówno na etapie postępowania koncepcyjnego, jak i – na co wskazują kolejne części pracy – w trakcie realizacji badań i ich analizy. W rozdziale tym zawarta jest problematyka badawcza, przedmiot i cel badań, pytania badawcze, założenia metodologiczne gromadzenia i interpretacji materiału badawczego, opis narzędzi badawczych oraz teren badań, ich organizacja oraz sposób analizy danych.

Jednym z narzędzi badawczych, na które należy zwrócić uwagę, jest autorska *Karta oceny programu 60 kroków*, programu opracowanego przez Habilitantkę w 2007 roku dla potrzeb diagnostyki i oceny efektywności terapii dzieci z uszkodzeniem słuchu. Program ten jako niezwykle przydatny wszedł do powszechnego użytku polskich surdologopedów.

W kolejnym rozdziale części empirycznej Habilitantka przedstawia wyniki badań własnych prowadzonych przez bardzo długi czas, bo od 2006 do 2017 roku. Opracowanie wyników badań oraz projektu własnej systemowej koncepcji procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu zajęło kolejne lata, w związku z czym monografia przedstawiona jako osiągnięcie naukowe Habilitantki mogła ukazać się dopiero w 2022 roku.

Rozdział ten rozpoczyna się od opisu programu „Dźwięki Marzeń” realizowanego w ramach Fundacji „Orange” w latach 2006-2017<sup>2</sup> oraz form udzielania wsparcia społecznego rodzinom z dzieckiem z uszkodzeniem słuchu. Przeanalizowana została skuteczność postępowania w procesie nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w ramach stanowiącej jeden z głównych elementów programu – rehabilitacji domowej. W nawiązaniu do teorii bioekologicznego rozwoju człowieka Bronfenbrennera Habilitantka dokonała analizy podejmowanych działań i ich

---

<sup>2</sup> Program „Dźwięki Marzeń” był ogólnopolskim programem rehabilitacji najmłodszych dzieci z uszkodzeniem słuchu polegający na objęciu tych dzieci kompleksową rehabilitacją polegającą na wyposażeniu w aparaty słuchowe oraz zapewnienie wczesnej rehabilitacji, w tym także w warunkach domowych oraz w ramach turnusów rehabilitacyjnych.

efektywności. Przeprowadziła także badania ankietowe obejmujące terapeutów (115 osób), koordynatorów (22 osoby) i rodziców dzieci z uszkodzeniem słuchu (178 osób). Analiza działań i wyników badań ankietowych została zaprezentowana za pomocą licznych tabel i wykresów.

Zaprezentowane w ostatnim podrozdziale tej części na 10 stronach druku wyniki badań i wnioski wskazują na istotne znaczenie badań przesiewowych słuchu oraz wczesnego zaopatrzenia w odpowiednie urządzenia ułatwiające słyszenie, a także prowadzenie wczesnej rehabilitacji dziecka w warunkach domowych. Działania te powinny być nastawione na szczególne wsparcie rodziców i zaangażowanie ich do ścisłej współpracy z terapeutą. Wnioski te doprowadziły do opracowania przedstawionej w następnym rozdziale autorskiej koncepcji Habilitantki.

**Ogólnie część empiryczna rozprawy nie budzi zastrzeżeń ani w zakresie metodologii badań jak też i procedury ich prowadzenia oraz analizy ich wyników. Jest dowodem rzetelnej znajomości procedur oraz posiadania umiejętności prowadzenia badań ich i analizowania wyników. Warto też zauważyć, że w treści rozprawy wyraźnie dostrzegalna jest pasja badawcza Habilitantki.**

**Trzecia część rozprawy** to dyskurs praktyczno-wdrożeniowy nad opracowaną przez Habilitantkę „holistyczną koncepcją systemowego wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w mikrosystemie rodzinnym” (jest to fragment tytułu pierwszego rozdziału tej części rozprawy). Idea tej koncepcji polega na kompleksowym podejściu do procesu nabywania mowy przez dziecko – integracji działań medycznych i terapeutycznych z aktywnym udziałem rodziców, którym od początku udziela się wsparcia polegającego na ich przygotowaniu do czynnego uczestnictwa w procesie nabywania mowy przez dziecko. Koncepcja zawiera założenia programowo-organizacyjne oraz propozycje zmian w zakresie zakresu i charakteru wiedzy, ale także postaw osób znajdujących się w otoczeniu dziecka, zarówno profesjonalistów jak i rodziców. Wprowadzone zostało tu pojęcie *terapeutycz-*

*mentora*, osoby prowadzącej terapię, ale równocześnie wspierającą rodziców, będącego surdopedagogiem lub surdologopedą z poszerzoną wiedzą z zakresu podstaw psychologii i rozwoju mowy. Istotnym elementem koncepcji Habilitantki jest odwrócenie dotychczasowego systemu w kierunku od przyjmowanej dotychczas wiodącej roli terapeuty w procesie nabywania mowy przez dziecko z uszkodzeniem słuchu do niejako odwrócenia układu terapeuta – rodzice i ukształtowania wiodącej roli rodziców pod kierunkiem *terapeuty-mentora* (pojęcie „terapeuty-mentora” zostało wprowadzone przez habilitantkę dla podkreślenia istoty tej zmiany systemowej). Projekt tej zmiany w podejściu do roli terapeuty i rodziców w procesie nabywania mowy przez dziecko z uszkodzeniem słuchu wydaje mi się słuszny i w pełni uzasadniony.

W zakończeniu, nazwanym „dyskursem o przyszłości” Habilitantka w siedmiu punktach (s.301) wskazuje, jakie działania powinny być podejmowane obecnie i w przyszłości.

**Koncepcja autorska „Podróży doMowy” w kategoriach strategii pomocowych wydaje się logiczna, spójna i w sprzyjających warunkach możliwa do realizacji. Wskazuje też jednoznacznie na twórczy charakter myślenia Habilitantki. Zaprezentowane przez Habilitantkę kompetencje analityczne, umiejętność efektywnego operowania bardzo obszernym materiałem empirycznym oraz twórcze podejście do wyników przeprowadzonych badań służą polskiej nauce i jej rozwojowi.**

Ponieważ Habilitantka wskazała jako podstawowe osiągnięcie naukowe rozprawę habilitacyjną, nie oceniam szczegółowo pozostałych dołączonych do wniosku monografii i artykułów, które po przeczytaniu uznałem za reprezentujące ten sam nurt, co rozprawa habilitacyjna. Mogę jednak stwierdzić, że publikacje te nie budzą zastrzeżeń ani natury merytorycznej, ani formalnej i dobrze wpisują się w obszar badawczy obejmujący zainteresowania naukowe Habilitantki oraz temat rozprawy habilitacyjnej.



Na podstawie oceny osiągnięcia naukowego Habilitantki, jakim z formalnego punktu widzenia jest monografia *Holistyczna koncepcja wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w mikrosystemie rodzinnym – „Podróż do Mowy”*, biorąc także pod uwagę inne Jej publikacje powiązane tematycznie z obszarem badawczym objętym monografią, stwierdzam, że dorobek naukowy Habilitantki stanowi znaczny wkład w polską surdologopedię. Dorobek ten ma charakter twórczy i zasługuje na pozytywną ocenę.

### 3. Ocena aktywności naukowej

W zakresie osiągnięć naukowo-badawczych Habilitantki po uzyskaniu doktoratu stwierdzono wydanie w języku polskim jednej monografii autorskiej (rozprawa habilitacyjna), dwóch monografii współautorskich, 25 rozdziałów w monografiach, w tym 19 współautorskich (w tym jedna współautorska w języku angielskim, ale wydana w Polsce), 32 artykuły w czasopismach naukowych, w tym 25 współautorskich (w tym 4 współautorskie w języku angielskim) oraz 6 udziałów w komitetach redakcyjnych większych publikacji (w tym jedna w języku angielskim). Łącznie po uzyskaniu stopnia doktora jest to 60 publikacji oraz 6 opracowań redakcyjnych, w tym jednak tylko 14 stanowi wyłączny dorobek Habilitantki, pozostałe mają charakter współautorski. Jedynie 7 publikacji jest w języku angielskim, przy czym wszystkie mają charakter współautorski. Przy artykułach i rozdziałach dołączonych do wniosku w postępowaniu habilitacyjnym do każdej publikacji współautorskiej zgodnie z zaleceniem dołączone jest oświadczenie autorów o wkładzie merytorycznym, jednak bez wyliczeń procentowych określających twórczy udział Habilitantki. Drobne zastrzeżenie może także budzić fakt nikłej obecności Habilitantki w międzynarodowej społeczności naukowej.

**Do wniosku nie dołączono analizy bibliometrycznej (opracowanej zewnętrznie). Można oczywiście przyjąć, że podany przez Habilitantkę bardzo wysoki wskaźnik (1534 punkty) byłby w zupełności wystarczający dla postępowania habilitacyjnego, niestety nie ma możliwości jego weryfikacji, bowiem Habilitantka nie podała dokładnego rozliczenia tej wartości punktowej. Brak też danych – ile z wymienionych przez Habilitantkę artykułów znajduje się w bazach ERIH i ERIHPLUS, nie jest podana liczba cytowań, ani wg *Web of Science*, ani wg *Google Scholar*, nie podany jest także *Indeks Hirscha*.**

Wymienione wyżej elementy oceny działalności naukowej chociaż mogą budzić wątpliwości, nie obniżają w sposób zasadniczy ogólnej oceny dokonań Habilitantki.

Habilitantka nie uczestniczyła w żadnym projekcie badawczym finansowanym w drodze konkursu krajowego. Była natomiast członkiem sześciu zespołów badawczych związanych z Jej zainteresowaniami naukowymi, a dotyczących głównie skuteczności stosowania implantów ślimakowych, a także (w jednym przypadku) uszkodzeń słuchu u osób w starszym wieku. Na macierzystej uczelni (Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie) w latach 2019-2022 była członkiem Rady Dyscypliny Naukowej – Pedagogika oceniającej wnioski o finansowanie badań naukowych.

Ponadto Habilitantka uczestniczyła w pięciu programach europejskich, a mianowicie:

- w 2016 roku jako członek zespołu w projekcie *Jobless Project Cooperation between work environment and the environment of education and training its influence in the future of the jobless generation*;
- w 2017 roku w wymianie dydaktyczno-naukowej w ramach szwajcarskiego programu *Swiss-European Mobility Programme*;

- w latach 2019-2020 jako członek międzynarodowej grupy specjalistów *Consumer and Professional Advocacy Committee* opiniującej standardy opieki w zakresie implantów ślimakowych dla dorosłych;
- od 2021 roku jest członkiem stowarzyszenia *Cochlear Implant International Community of Action* – warto podkreślić, że Habilitantka była członkiem-założycielem tego stowarzyszenia i uczestniczyła w pracach jednego z zespołów doradczych;
- w latach 2014-2020 jako jedna z pomysłodawczyń i organizatorów trzech projektów realizowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach współpracy Polski ze Słowacją.

Habilitantka uczestniczyła czynnie w licznych konferencjach naukowych, była autorką lub współautorką łącznie 52 referatów, w tym 43 na konferencjach organizowanych w Polsce (w tym 30 referatów autorskich) i 9 na konferencjach poza Polską (w tym 2 autorskie wygłoszone na Słowacji). Ponadto 22-krotnie uczestniczyła w pracach komitetów organizacyjnych konferencji naukowych (w tym kilkakrotnie w charakterze organizatora lub sekretarza). Niezależnie od konferencji wymienionych wyżej Habilitantka uczestniczyła także w pięciu konferencjach i seminariach *on-line* (webinariach) o zasięgu krajowym, przeznaczonych dla logopedów i terapeutów mowy.

Ponadto Habilitantka odbyła 7 staży, w tym 4 zagraniczne (Szwajcaria, Finlandia, USA), w ramach których była zaproszona na 7 wykładów (6 wykładów autorskich w Szwajcarii, Portugalii, USA i Słowacji oraz wykład współautorski w Finlandii). Zaświadczenia o odbyciu staży są dołączone do wniosku.

Jest lub była członkinią pięciu zespołów eksperckich przy różnych uczelniach, których działanie było związane z dyscypliną naukową uprawianą przez Habilitantkę.

Jest także autorką siedemnastu artykułów lub wykładów o charakterze popularyzatorskim lub szkoleniowym o tematyce związanej z Jej zainteresowaniami naukowymi.

Uczestnictwo w komitetach redakcyjnych czasopism naukowych dotyczyło tylko jednego czasopisma i miało to miejsce przed uzyskaniem doktoratu – w latach 2005-2006 Habilitantka była sekretarzem redakcji czasopisma naukowego *Audiofonologia* oraz redaktorem tomu 28 tegoż czasopisma. Po uzyskaniu stopnia doktora nie uczestniczyła w komitetach redakcyjnych czasopism naukowych, ale była autorką dziewięciu recenzji wydawniczych w czasopismach *Nowa Audiofonologia* (7 recenzji), *Logopedia* i *Polonica* (po jednej recenzji).

Habilitantka jest członkiem czterech organizacji pozarządowych (*Polskie Towarzystwo Logopedyczne*, *Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Wadą Słuchu* (w tym stowarzyszeniu od 2012 roku jest przewodniczącą Rady Nadzorczej), *Towarzystwo Kultury Języka* i *Cochlear Implant International Community of Action*. Ponadto w latach 2011-2018 współpracowała ze *Słowackim Stowarzyszeniem Logopedów Klinicznych* (charakter tej współpracy nie został ujawniony).

W ramach działalności dydaktycznej Habilitantka prowadzi kształcenie studentów w ramach zatrudnienia etatowego oraz umów zlecenia w formie wykładów, ćwiczeń i warsztatów, m.in. z przedmiotów takich jak audiologia, wczesna interwencja logopedyczna, wychowanie słuchowo-werbalne, alternatywne i wspomagające metody komunikowania się, diagnoza i terapia logopedyczna, a także seminaria magisterskie i dyplomowe. Ponadto Habilitantka na moment składania wniosku była promotorką 10 prac magisterskich, 10 prac licencjackich oraz ok. 150 prac dyplomowych (w Akademii Pedagogiki Specjalnej i na Uniwersytecie Rzeszowskim).

Habilitantka jest także zapraszana przez inne uczelnie prowadzące studia logopedyczne lub surdologopedyczne do prowadzenia gościnnych wykładów z zakresu swej specjalności zawodowej.

Biorąc pod uwagę zaprezentowane osiągnięcia naukowo-badawcze Habilitantki, w tym w szczególności twórczy charakter tych osiągnięć, mimo pewnych braków (tylko jedna autorska monografia będąca rozprawą habilitacyjną), niewielki dorobek wydawniczy w języku angielskim, prawdopodobnie zerowy *Indeks Hirscha*) **można uznać, że Habilitantka osiągnęła poziom rozwoju naukowego i posiadała sprawność badawczą umożliwiającą samodzielne wyznaczanie celów naukowo-badawczych i realizowanie badań naukowych a tym samym potwierdza to Jej istotną aktywność naukową.**

#### 4. Opinia w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego

Dorobek naukowy dr Katarzyny Ity Bieńkowskiej **oceniam pozytywnie.** Osiągnięcie naukowe zaprezentowane w rozprawie habilitacyjnej ma charakter twórczy i stanowi istotny wkład w rozwój polskiej surdopedagogiki i surdologopedii. Habilitantka wykazała się umiejętnościami w zakresie samodzielnego formułowania problemów badawczych oraz planowania i realizowania procesów badawczych, których efektem stało się wygenerowanie wiedzy mającej istotne walory teoretyczne i praktyczne. Przedstawiona w trzeciej części rozprawy autorska koncepcja systemu wspierania nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu jest przykładem znaczącej działalności o charakterze twórczym. Także aktywność naukowa Habilitantki w ogólnej ocenie jest na poziomie akceptowalnym z punktu widzenia przyszłej działalności samodzielnego pracownika naukowego.

Podsumowując powyższe stwierdzam, że osiągnięcia naukowe dr Katarzyny Ity Bieńkowskiej odpowiadają wymogom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. W związku z powyższym **wniosuję o nadanie dr Katarzynie Icie Bieńkowskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.**



Warszawa, 31 sierpnia 2023 r.

*Prof. dr hab. Bogdan Szczepankowski*